

M.S.W. SEM-III (CBCS) (2016 COURSE) : SUMMER - 2018
SUBJECT: URCD -9: CO- OPERATIVE PRACTICES IN RURAL DEVELOPMENT

Day: **Tuesday**
Date: **17/04/2018**

S-2018-0437

Time: **10.00 AM TO 01.00 PM**
Max. Marks: **60**

N.B:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
- 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.
- 3) Answers to both the sections should be written on **SEPARATE** answer books.

SECTION - I

Q.1 Write short notes on any **TWO** of the following: **(10)**

- a) Meaning of co- operation
- b) Credit societies
- c) NIRD

Q.2 Explain principles of co-operation. **(10)**

OR

Write an essay on types of co-operatives.

Q.3 Write in detail history of co- operative movement. **(10)**

OR

State major provisions of Maharashtra co- operative societies Act, 1960.

SECTION - II

Q.4 Write short notes on any **TWO** of the following: **(10)**

- a) Poverty Alleviation
- b) Labor co- operative societies
- c) Fishery co- operative societies

Q.5 Illustrate role of co- operatives in Agricultural sector. **(10)**

OR

Write an essay on Dairy- co- operatives.

Q.6 Explain problems of co- operative organizations. **(10)**

OR

Describe impact of globalization on co- operative sector.

* * *

मराठी रूपांतर

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.
- ३) दोन्ही विभाग वेगवेगळ्या उत्तरपत्रिकेत लिहावेत.

विभाग -१

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टीपा लिहा. (१०)
- अ) सहकाराचा अर्थ
ब) पतसंस्था
क) राष्ट्रीय ग्रामिण विकास संस्था

- प्र.२ सहकाराची तत्त्वे स्पष्ट करा. (१०)

किंवा
विविध प्रकारच्या सहकारी संस्थांवर निबंध लिहा.

- प्र.३ सहकार चळवळीचा इतिहास विस्तृतपणे लिहा. (१०)

किंवा
महाराष्ट्र सहकार कायदा १९६० मधील मुख्य तरतुदी स्पष्ट करा.

विभाग -२

- प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टीपा लिहा. (१०)
- अ) दारिद्र्य निर्मुलन
ब) मजूर सहकारी संस्था
क) मत्स्य सहकारी संस्था

- प्र.५ कृषी क्षेत्रातील सहकाराची भूमिका स्पष्ट करा. (१०)

किंवा
दुध सहकारी संस्था यावर निबंध लिहा.

- प्र.६ सहकारी संस्था बाबतच्या समस्या स्पष्ट करा. (१०)

किंवा
सहकार क्षेत्रावर जागतिकीकरणाचा झालेल्या परिणामाचे वर्णन करा.